

ΕΕ και Γάζα 2023:

Η τρομοκρατία καταπολεμάται με αντιτρομοκρατική δράση,
όχι με πολέμους εναντίον των πολιτών

Ζαφείρης ΤΖΑΝΝΑΤΟΣ

*Ανώτερος Ερευνητής, Lebanese Center for Policy Studies και Jordan
Strategy Forum, Αμμάν*

ΕΕ και Γάζα 2023:

Η τρομοκρατία καταπολεμάται με αντιτρομοκρατική δράση, όχι με πολέμους εναντίον των πολιτών

Copyright © 2023 | All Rights Reserved
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΛΙΑΜΕΠ)
Βασιλίσσης Σοφίας 49, 10676, Αθήνα
Τηλ.: 210 7257 110 | Fax: 210 7257 114 | www.eliamep.gr | eliamep@eliamep.gr

Το ΕΛΙΑΜΕΠ ενθαρρύνει τον ανοιχτό, πλουραλιστικό διάλογο στη βάση επιχειρημάτων και δεδομένων. Οι απόψεις που διατυπώνονται από συνεργάτες του ΕΛΙΑΜΕΠ εκφράζουν αποκλειστικά τους συγγραφείς τους και δεν δεσμεύουν το Ίδρυμα.

Σημείωση: Οι πληροφορίες καλύπτουν μόνο τον πρώτο μήνα του πολέμου στη Γάζα.

Φωτογραφία εξωφύλλου: Tom Chrostek, Unsplash

Ζαφείρης ΤΖΑΝΝΑΤΟΣ

Ανώτερος Ερευνητής, Lebanese Center for Policy Studies και Jordan Strategy Forum, πρώην υψηλόβαθμο στέλεχος της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας και Καθηγητής και Πρόεδρος του Οικονομικού Τμήματος στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο της Βηρυτού

Περίληψη

Παρά τις προσπάθειες για δεκαετίες να επιτευχθεί μια πολιτική λύση μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστίνης, ο Νετανιάχου και οι υποστηρικτές του δεν έχουν προσφέρει τίποτα άλλο παρά μια μόνιμη καταπίεση, ενώ η Χαμάς έχει καταφύγει στην τρομοκρατία.

Τα δυο μέρη αναφέρονται στα δικαιώματά τους: Το δικαίωμα της άμυνας έναντι του δικαιώματος για αυτοδιάθεση.

Αυτή η στάση οδήγησε σε κλιμάκωση των εντάσεων διαχρονικά και κατέληξε σε μαζικές απώλειες ζωών από τις 7 Οκτωβρίου 2023, όταν η Χαμάς σκότωσε 1.200 Ισραηλινούς και οι ισραηλινές δυνάμεις έχουν μέχρι στιγμής σκοτώσει 11.000 κυρίως αμάχους στη Γάζα. Εάν υπάρχει λύση, δεν μπορεί να είναι άλλη από μια πολιτική λύση για την οποία συμφωνούν τα δύο μέρη και η οποία υποστηρίζεται από μια ισότιμη προσέγγιση της διεθνούς κοινότητας εντός των ορίων του διεθνούς δικαίου.

Ως Ευρωπαίος που παρακολουθεί τις ειδήσεις από τη Γάζα στη γειτονική Ιορδανία, θυμάμαι τα λόγια του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ Τζούνιορ: «Στο τέλος, δεν θα θυμόμαστε τα λόγια των εχθρών μας, αλλά τη σιωπή των φίλων μας». Η τρομοκρατία πρέπει να καταπολεμηθεί και οι χώρες έχουν το δικαίωμα στην αυτοάμυνα. Ωστόσο, έχω ακούσει ελάχιστα από τους ηγέτες των χωρών της ΕΕ ή τα συλλογικά όργανα και τους εκπροσώπους του μπλοκ γενικότερα -και την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ειδικότερα- αναφορικά με τη συλλογική τιμωρία των Παλαιστινίων, η οποία αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των ευρωπαϊκών αρχών και του διεθνούς δικαίου.

Η τρομοκρατία πρέπει να καταπολεμηθεί και οι χώρες έχουν το δικαίωμα στην αυτοάμυνα, αλλά η συλλογική τιμωρία των αμάχων αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των ευρωπαϊκών αρχών και του διεθνούς δικαίου.

Αυτό που ακούω από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού, και στη συνέχεια επαναλαμβάνεται στην Ευρώπη, είναι ότι ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Άντονι Μπλίνκεν δηλώνει ξεκάθαρα ότι η στέρηση τροφίμων, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και καυσίμων από τους αμάχους αποτελεί έγκλημα πολέμου. Ωστόσο, δεν αναφέρεται στην Παλαιστίνη αλλά στην Ουκρανία, όπου οι απώλειες αμάχων, οι περισσότερες από τις οποίες είναι παράπλευρες, είναι ήδη λιγότερες σε σχέση με τον αριθμό των ατόμων που έχασαν τη ζωή τους από τους αδυσώπητους και αδιάκριτους βομβαρδισμούς της Γάζας, μια επιχείρηση που ισοδυναμεί με σύγχρονο ισοπεδωτικό βομβαρδισμό (carpet bombing).

Αξίζει να προστεθεί ότι οι απώλειες των Παλαιστινίων μέχρι σήμερα αντιστοιχούν σε μια περίοδο μόλις του ενός εικοστού της διάρκειας του πολέμου στην Ουκρανία. Αναπόφευκτα, η Δρέσδη έρχεται στο μυαλό μας. Ο ναζισμός και το Ολοκαύτωμα καταδικάζονται παγκοσμίως. Ωστόσο, είναι, επίσης, ευρέως αποδεκτό πλέον ότι η καταστροφή αυτής της πόλης, ενός πολιτιστικού ορόσημου μικρής στρατηγικής σημασίας, αποτελεί ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα ηθικά ζητήματα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όπου οι αδιάκριτοι βομβαρδισμοί περιοχών δεν οδήγησαν σε ανάλογα στρατιωτικά κέρδη.

Ο Τζον Κίρμπι του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ δάκρυσε μπροστά στις κάμερες όταν αναφέρθηκε στη δολοφονία παιδιών στην Ουκρανία. Σχετικά με τη Γάζα, όμως, είπε τα εξής: «Πρόκειται για πόλεμο, για μάχη, κάτι το αιματηρό, άσχημο και δύσκολο, όπου αθώοι πολίτες θα πληγωθούν (sic)». Μέχρι στιγμής, ωστόσο, τα παιδιά που σκοτώθηκαν στην Ουκρανία αντιστοιχούν στο 6% των συνολικών θυμάτων, σε σύγκριση με το 40% στη Γάζα.

Από την πλευρά του, ο Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου Ρίσι Σουνάκ επισκέφθηκε το Ισραήλ για να επιβεβαιώσει την άνευ όρων υποστήριξη της χώρας του προς το Ισραήλ και να τονίσει στον Ισραηλινό πρωθυπουργό, Μπενιαμίν Νετανιάχου ότι «θέλουμε να κερδίσετε», μένοντας μάλιστα στο ξενοδοχείο King David όπου στεγαζόταν το βρετανικό αρχηγείο της -τότε- Εντολής της Παλαιστίνης (Palestine Mandate: 1918-1948) το οποίο ανατινάχθηκε το 1946. Η έκρηξη κόστισε τη ζωή 91 ανθρώπων, πολλοί από τους οποίους ήταν Βρετανοί, και διαπράχθηκε από μια ομάδα που χαρακτηρίστηκε τότε ως τρομοκρατική. Αυτή η ομάδα ήταν η Ιργκούν με επικεφαλής τον Μεναχέμ Μπέγκιν, ο οποίος αργότερα έγινε Πρωθυπουργός του Ισραήλ (ως μη τρομοκράτης και φίλος της Δύσης) και ως ηγέτης του Λικούντ, του ίδιου κόμματος του οποίου ηγείται σήμερα ο Μπενιαμίν Νετανιάχου.

Η τρομοκρατία μπορεί να οριστεί με σαφήνεια, όπως και το δικαίωμα στην άμυνα. Ωστόσο, η χρήση της έννοιας «άμυνα» από κατοχικές δυνάμεις όπως το Ισραήλ είναι αμφισβητήσιμη: η Ιστορία δεν έχει περιγράψει τις φρικαλεότητες που διέπραξαν οι Ναζί εναντίον των αγωνιστών της ελευθερίας (και των αμάχων) ως «γερμανική άμυνα» εναντίον της κατεχόμενης Γαλλίας, της Γιουγκοσλαβίας και της Ελλάδας κατά τη διάρκεια

του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο πόλεμος στη Γάζα λαμβάνει χώρα σε θεωρούμενο, μεταξύ άλλων από την ΕΕ και το Διεθνές Δικαστήριο, κατεχόμενο παλαιστινιακό έδαφος.

Όλες οι βασισμένες σε αρχές χώρες αντιμετώπισαν κάποια στιγμή την τρομοκρατία, αλλά έκαναν χρήση μέσων στο πλαίσιο του εθνικού και διεθνούς δικαίου για να την αντιμετωπίσουν, χωρίς να καταφύγουν σε κρατική τρομοκρατία.

Η τρομοκρατία καταπολεμάται με αντιτρομοκρατική δράση, όχι με πολέμους (ή «σταυροφορίες», για να χρησιμοποιήσουμε τον διαβόητο όρο του προέδρου των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους). Όλες οι βασισμένες σε αρχές χώρες έχουν βιώσει κάποια στιγμή την τρομοκρατία και έκαναν χρήση μέσων στο πλαίσιο του εθνικού και διεθνούς δικαίου για να την αντιμετωπίσουν, χωρίς να καταφεύγουν στην τρομοκρατία της αδιάκριτης συλλογικής τιμωρίας. Το καθεστώς του Φράνκο δεν βομβάρδισε την περιοχή των Βάσκων εξαιτίας των δραστηριοτήτων της ETA, μιας αυτονομιστικής οργάνωσης που επεδίωκε την ανεξαρτησία από την Ισπανία, ούτε έγιναν αδιάκριτες δολοφονίες καθολικών πολιτών στη Βόρεια Ιρλανδία ως απάντηση στις δραστηριότητες του IRA. Και στις δύο περιπτώσεις, οι κυβερνήσεις συγκάλυπταν τις παραβιάσεις των καθιερωμένων νόμων και αρχών τους από τις δυνάμεις ασφαλείας αρχικά για λόγους ασφαλείας ή από αιδώ, μέχρις ότου η ιστορία να τις φέρει στην επιφάνεια σε κάποια μεταγενέστερη ημερομηνία, συνήθως δεκαετίες αργότερα. Οι άνθρωποι στη Γάζα τώρα δεν μπορούν να περιμένουν ποιος θα καταλήξει στη σωστή πλευρά της ιστορίας στο μέλλον. Το μέλλον τους κρίνεται τώρα, αν δεν έληξε ήδη απότομα τον περασμένο μήνα ή και ακόμη νωρίτερα.

Οι ακατάπαυστοι βομβαρδισμοί κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων εβδομάδων του πολέμου αντιστοιχούν σε διπλάσια ισχύ σε σχέση με τη βόμβα της Χιροσίμα.

Η αναλογικότητα θεωρείται μια διεθνώς αποδεκτή αρχή για την κρίση των εγκλημάτων πολέμου. Ο αριθμός των αμάχων θυμάτων στη Γάζα έχει ήδη ξεπεράσει κάθε όριο, πριν γίνει γνωστό πόσοι Παλαιστίνιοι βρίσκονται ακόμη νεκροί κάτω από τα ερείπια -με τους τελευταίους να περιλαμβάνουν 1.350 αγνοούμενα παιδιά που δεν καταγράφονται στον τρέχοντα απολογισμό των νεκρών. Αν ο δηλωμένος στόχος της συνεχιζόμενης επίθεσης του Ισραήλ είναι η εξάλειψη της Χαμάς, δεν έχει γίνει ακόμη γνωστό πόσα μέλη της έχουν σκοτωθεί ως ποσοστό των σχεδόν μέχρι τώρα 11.000 αμάχων θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων περισσότερων από 4.500 παιδιών. Μένει να φανεί αν το Ισραήλ θα χρησιμοποιήσει λιγότερο ισχυρές βόμβες στο μέλλον, όπως τώρα συμβουλεύουν ανθρωπιστικά οι ΗΠΑ, και αν θα πέσουν λιγότερες βόμβες από τον ουρανό, σε σύγκριση με τις 10.000 βόμβες που έπεσαν κατά τις τρεις πρώτες εβδομάδες του πολέμου (500 ανά ημέρα), σύμφωνα με τον Ισραηλινό Υπουργό Άμυνας Γιοάβ Γκαλάντ. Αυτός ο αδυσώπητος βομβαρδισμός αντιστοιχεί σε περισσότερους από 25.000 τόνους εκρηκτικών ή σε σχεδόν διπλάσια ισχύ από τη βόμβα της Χιροσίμα.

Ενώ ο πρωθυπουργός Νετανιάχου λέει ότι "το Ισραήλ πρέπει να παραμείνει σταθερό απέναντι στον κόσμο", ο κόσμος δεν είναι ούτε αντισημίτης ούτε εναντίον των Εβραίων, αλλά εναντίον ορισμένων ενεργειών του κράτους του Ισραήλ σε ορισμένες περιόδους.

Το Ισραήλ δεν φαίνεται να αποδέχεται το διεθνές δίκαιο, δεδομένου ότι ο Γκαλάντ συνέχισε όχι μόνο λέγοντας ότι «δεν θα υπάρχει ηλεκτρικό ρεύμα, τρόφιμα, καύσιμα, τα πάντα θα είναι κλειστά» στη Γάζα, αλλά σε περίπτωση που ένας άλλος εχθρός του Ισραήλ, δηλαδή η πολιτική και παραστρατιωτική ομάδα Χεζμπολάχ στον Λίβανο, κάνει το ίδιο λάθος με τη Χαμάς, «αυτοί που θα πληρώσουν το τίμημα είναι, πρώτα απ' όλα, οι πολίτες του Λιβάνου. Αυτό που κάνουμε στη Γάζα ξέρουμε να το κάνουμε και στη Βηρυτό». Απέρριψε, επίσης, το «ηθικό κήρυγμα» του κόσμου, μαζί με τον Πρωθυπουργό Νετανιάχου, ο οποίος είπε ότι «το Ισραήλ πρέπει να σταθεί σταθερό ενάντια στον κόσμο». Από την άλλη πλευρά όμως, ο κόσμος δεν είναι ούτε εναντίον των Εβραίων, ούτε είναι αντισημιτικός: είναι εναντίον ορισμένων ενεργειών του κράτους του Ισραήλ σε ορισμένες περιόδους, και ιδιαίτερα σήμερα στη Γάζα.

Σύμφωνα με το σκεπτικό της σημερινής Ισραηλινής Κυβέρνησης, δεν υπάρχει καμία διαφορά μεταξύ των μαχητών της Χαμάς και των αμάχων και οι αριθμητικές διαφορές μεταξύ των αμάχων θυμάτων στη Γάζα και την Ουκρανία δεν έχουν σημασία. Ακόμη και αν οι αριθμοί ήταν πιο ισορροπημένοι μεταξύ της Γάζας και της Ουκρανίας, αυτό που αντιπροσωπεύουν έχει σημασία. Στη Γάζα, νοσοκομεία, κλινικές και ασθενοφόρα που προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο έχουν επανειλημμένα χτυπηθεί και καταστεί μη λειτουργικά, με περισσότερα από τα μισά από τα 35 νοσοκομεία της Γάζας να μην

λειτουργούν πλέον, ενώ τουλάχιστον τα τρία τέταρτα όλων των εγκαταστάσεων πρωτοβάθμιας περίθαλψης σε όλη τη Γάζα έχουν κλείσει λόγω ζημιών και έλλειψης καυσίμων και ιατρικών προμηθειών.

Το Ισραήλ σταμάτησε να προμηθεύει τη Γάζα με καύσιμα με την αιτιολογία ότι η Χαμάς θα τα χρησιμοποιούσε για να τροφοδοτήσει τις επιχειρήσεις της και να συνεχίσει τον αγώνα. Αυτό δεν δικαιολογεί την καταστροφή των ηλιακών συλλεκτών που χρησιμοποιούνται από τα νοσοκομεία στην προσπάθειά τους να παρέχουν όποιες στοιχειώδεις υπηρεσίες μπορούν, παρά τις κατάφωρα μειωμένες ικανότητές τους και τις θυσίες του ιατρικού τους προσωπικού. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, ο Ερυθρός Σταυρός και η Ερυθρά Ημισέληνος κάνουν λόγο για δεκάδες νεκρά μέλη του ιατρικού προσωπικού μέχρι στιγμής, ενώ τα 300 μέλη των Γιατρών Χωρίς Σύνορα έχουν πλέον εγκαταλείψει τη Γάζα.

Περισσότερα από 100 μέλη του προσωπικού του ΟΗΕ στη Γάζα έχουν ήδη σκοτωθεί. Τα θύματα δεν ήταν κυανόκρανοι του ΟΗΕ που βρέθηκαν σε διασταυρούμενα πυρά, αλλά πολίτες που παρείχαν ανθρωπιστική βοήθεια.

Μεταξύ του προσωπικού του ΟΗΕ στη Γάζα, περισσότεροι από 100 έχουν ήδη σκοτωθεί, αριθμός μεγαλύτερος από ό,τι σε οποιαδήποτε συγκρίσιμη περίοδο στην ιστορία του Οργανισμού και ο οποίος συνεχίζει να αυξάνεται καθημερινά. Τα θύματα δεν ήταν κυανόκρανοι του ΟΗΕ που βρέθηκαν σε διασταυρούμενα πυρά, αλλά πολίτες που παρείχαν ανθρωπιστική βοήθεια.

Η Δύση θεωρεί την ελευθερία του Τύπου και την αντικειμενικότητα των μέσων ενημέρωσης ένα προνόμιο που έχει κερδηθεί με θυσίες και το χρησιμοποιεί για να επικρίνει τα λιγότερο δημοκρατικά (συνήθως εχθρικά) καθεστώτα. Αλλά η σιωπή πολλών πολιτικών στη Δύση συχνά ακολουθείται από ασαφείς αναφορές του Τύπου και των μέσων ενημέρωσης που περηφανεύονται για την ανεξαρτησία. Η γλώσσα που χρησιμοποιούν πολλά μέσα ενημέρωσης είναι αποκαλυπτική: οι Ισραηλινοί «σκοτώνονται» και οι Παλαιστίνιοι «πεθαίνουν», ενώ όταν αναφέρονται αριθμοί, η αφήγηση συχνά είναι «οι ισραηλινές απώλειες είναι x. Οι παλαιστινιακές απώλειες είναι ψ, σύμφωνα με τη Χαμάς», όπου το πρώτο παρουσιάζεται ως γεγονός και το δεύτερο ως ισχυρισμός και, πιθανώς, ως διογκωμένο γεγονός. Αυτή η ειδική διατύπωση με την οποία τα δυτικά μέσα αναφέρονται στις παλαιστινιακές απώλειες συμφωνεί με τις πεποιθήσεις του Προέδρου των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν, ο οποίος δήλωσε ότι «δεν έχω ιδέα αν οι Παλαιστίνιοι λένε την αλήθεια για το πόσοι άνθρωποι σκοτώθηκαν». Αλλά οι πεποιθήσεις δεν μπορούν να αντικρούσουν τα γεγονότα, όπως αυτά μεταδίδονται από τον ΟΗΕ και τις πολλές αξιόπιστες ανθρωπιστικές οργανώσεις που εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στη Γάζα, παρά τις αντίξοες συνθήκες που αντιμετωπίζουν. Πράγματι, σε αντίθεση με την Αμερικανική Κυβέρνηση, οι αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες εμφανίζονται όλο και πιο βέβαιες ότι οι αναφορές από τη Γάζα που ελέγχεται από τη Χαμάς είναι «περίπου ακριβείς».

Υπάρχουν πολλά άλλα τρανταχτά παραδείγματα. Οι αναφορές ότι «οι βόμβες έπληξαν μια πυκνοκατοικημένη περιοχή στη Γάζα» παραλείπουν να αποκαλύψουν ότι η περιοχή ήταν η Τζαμπάλια, ο μεγαλύτερος προσφυγικός καταυλισμός στη Γάζα, ο οποίος φιλοξενεί περισσότερους από 100.000 εκτοπισμένους Παλαιστίνιους σε μια έκταση μόλις 1,4 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Είναι αλήθεια ότι τα μέσα ενημέρωσης δεν είπαν ψέματα, αλλά το να λένε τη μισή αλήθεια δεν διαφέρει και τόσο. Τα Ηνωμένα Έθνη δήλωσαν ότι ο βομβαρδισμός της Τζαμπάλια «μπορεί να αποτελεί έγκλημα πολέμου». Η συλλογική τιμωρία είναι απαράδεκτη, ακόμη περισσότερο αν εξελίσσεται σε γενοκτονία και εθνοκάθαρση. Η Σύμβαση του ΟΗΕ για τη Γενοκτονία του 1948 είναι ένα καλό αρχικό σημείο αναφοράς για να αξιολογήσουμε την κατάσταση ως έχει σήμερα.

Επιπλέον, τα παιδιά της Γάζας είναι θύματα αδιάκριτων βομβαρδισμών. Αν και εξίσου θλιβερό, τα παιδιά-θύματα στην Ουκρανία είναι παράπλευρες απώλειες. Το διεθνές

Η Επιτροπή Γουίνογκραντ που διερεύνησε την άμεση αντίδραση του Ισραήλ να ξεκινήσει πόλεμο κατά του Λιβάνου το 2006 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη αντίδραση περιόρισε το φάσμα άλλων επιλογών του Ισραήλ.

Μια στρατιωτική νίκη χωρίς αλλαγή πολιτικής είναι πύρρειος, καθώς ο συνεχιζόμενος πόλεμος έχει δημιουργήσει το έδαφος για τη διαιώνιση της σύγκρουσης.

Το status quo δεν είναι βιώσιμο και δεν θα αλλάξει με συνεχείς τρομοκρατικές ενέργειες ή πολέμους. Απαιτείται μια πολιτική λύση που θα συμφωνηθεί μεταξύ των δύο μερών και θα υποστηρίζεται από μια ισότιμη προσέγγιση της διεθνούς κοινότητας εντός των ορίων του διεθνούς δικαίου.

δίκαιο είναι σαφές ως προς αυτή τη διαφορά. Αυτό που είναι επίσης σαφές είναι ότι ο τεράστιος αριθμός των νεκρών στη Γάζα δεν οφείλεται στο ότι υπάρχουν πολλά παιδιά, αλλά στο ότι υπάρχουν πολλές βόμβες. Σε κάθε περίπτωση, τα δυτικά μέσα ενημέρωσης συνήθως προσθέτουν ότι «δεν μπορέσαμε να εξακριβώσουμε ποιος έριξε τις βόμβες και απευθυνθήκαμε στις Ισραηλινές Ένοπλες Δυνάμεις για διευκρινίσεις». Ο κόσμος μπορεί να ανακαλύψει ποιος έριξε τις βόμβες στο μέλλον, όπως έγινε μετά τη σύσταση της Επιτροπής Γουίνογκραντ από το Ισραήλ για τη διερεύνηση του πολέμου του Λιβάνου το 2006. Η Επιτροπή επαινήθηκε ως απόδειξη της ικανότητας του Ισραήλ να ασκεί αυτοκριτική, αφού υπέδειξε τους βασικούς υπεύθυνους των οποίων η άμεση αντίδραση να ξεκινήσουν πόλεμο μετά την απαγωγή ισραηλινών στρατιωτών από τη Χεζμπολάχ περιόρισε το φάσμα άλλων επιλογών του Ισραήλ. Ο πόλεμος δεν κατέληξε με νίκη για το Ισραήλ και η Χεζμπολάχ αναδείχθηκε ισχυρότερη, σε σημείο που σήμερα αποτελεί την πιο ισχυρή πολιτική δύναμη στον Λίβανο. Σύμφωνα με τα λόγια του πρώην Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ Χένρι Κίσιγκερ, «ο συμβατικός στρατός χάνει αν δεν κερδίσει. Ο αντάρτης κερδίζει αν δεν χάσει». Η Χεζμπολάχ έγινε ισχυρότερη μετά από αυτόν τον πόλεμο.

Η Ιργκούν ενσωματώθηκε στον τακτικό ισραηλινό στρατό το 1948, την χρονιά που ιδρύθηκε το κράτος του Ισραήλ. Η ETA και ο IPA σταμάτησαν τις δραστηριότητές τους μετά την επικράτηση πολιτικών λύσεων. Θα κάνει το ίδιο και η Χαμάς, αν δημιουργηθεί το κράτος της Παλαιστίνης σύμφωνα με τα διεθνή ψηφίσματα που υιοθετούνται εδώ και δεκαετίες, κόντρα στην αναμενόμενη αντίρρηση του Ισραήλ, που στηρίζεται στην στρατιωτική του ισχύ, και των ΗΠΑ που ασκούν το δικαίωμα άσκησης του βέτο στον ΟΗΕ; Το αν και πότε θα υιοθετηθούν στην πράξη τα διεθνή ψηφίσματα για την επίλυση της ισραηλινο-παλαιστινιακής υπόθεσης μένει να φανεί στο μέλλον καθώς, για παράδειγμα, δέκα ημέρες μετά την αρχή του πολέμου, οι ΗΠΑ ήταν το μόνο μέλος του δεκαπενταμελούς Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ που άσκησε βέτο σε ψήφισμα που ζητούσε «ανθρωπιστικές παύσεις» για την παροχή σωτηρίας βοήθειας σε εκατομμύρια ανθρώπους στην πολιορκημένη Γάζα.

Η αιφνιδιαστική επίθεση της Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου διέρρηξε το θεωρούμενο ως αδιαπέραστο τείχος που έχτισαν οι Ισραηλινοί για να κρατήσουν τους κατοίκους της Γάζας εντός του κατεχόμενου εδάφους τους και είχε ως αποτέλεσμα τη δολοφονία 1.200 Ισραηλινών. Επρόκειτο για μια αποτρόπαια πράξη που έδωσε το έναυσμα για τον νέο πόλεμο του Ισραήλ κατά της Γάζας. Αυτό δεν απαλλάσσει, όμως, το Ισραήλ από την ευθύνη της διάκρισης μεταξύ αμάχων και μαχητών, της προστασίας των τραυματιών και των ασθενών και της διασφάλισης ταχείας και απρόσκοπτης πρόσβασης σε ανθρωπιστική βοήθεια. Επιπλέον, από την σκοπιά του Ισραήλ, ο ισοπεδωτικός βομβαρδισμός της Γάζας μπορεί μην αποδώσει τα προσδοκώμενα. Μια στρατιωτική νίκη χωρίς αλλαγή πολιτικής θα είναι πύρρειος νίκη, καθώς ο συνεχιζόμενος πόλεμος έχει δημιουργήσει το έδαφος για τη διαιώνιση της σύγκρουσης: Οι συγγενείς και οι φίλοι των 10.000 ήδη επιβεβαιωμένων νεκρών και των εκατομμυρίων εκτοπισμένων Παλαιστινίων, καθώς και των 1.200 Ισραηλινών που σκοτώθηκαν από τη Χαμάς, δεν πρόκειται να ξεχάσουν για πολλές δεκαετίες.

Αν ο πόλεμος στη Γάζα αποτελεί λιγότερο μια δικαιολογημένη αμυντική απάντηση και περισσότερο μια βραχυπρόθεσμη απάντηση οργής -ή, ακόμη χειρότερα, ένα μακροπρόθεσμο ισραηλινό σχέδιο για την εξάλειψη της παλαιστινιακής παρουσίας στη Γάζα- είναι καιρός οι πολιτικοί στη Δύση, και ιδιαίτερα οι Ευρωπαίοι να ξαναδούν την ηθική διάσταση του προβλήματος και τη δική τους θέση.

Και όμως, ορισμένοι πολιτικοί τουλάχιστον έχουν ηθική. Και αν οι φωνές τους δεν εισακουστούν από τους συναδέλφους τους, αυτές των εκατομμυρίων απλών πολιτών σε

όλο τον κόσμο θα γίνουν πιο δυνατές, αντισταθμίζοντας τη δυτική απάθεια την οποία συνοψίζουν οι δηλώσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης του Ηνωμένου Βασιλείου Άλεξ Τσολκ, πως όσοι συμμετέχουν σε ειρηνικές διαδηλώσεις *«ακόμη και χωρίς κακόβουλη πρόθεση»* υποστηρίζουν εξτρεμιστές. Οι θάνατοι τόσο των Ισραηλινών όσο και των κατοίκων της Γάζας υπενθυμίζουν ότι η σημερινή κατάσταση δεν είναι βιώσιμη και δεν πρόκειται να αλλάξει με τρομοκρατικές ενέργειες ή με πολέμους. Αν υπάρχει λύση, αυτή δεν μπορεί να είναι άλλη από μια πολιτική λύση που θα συμφωνηθεί μεταξύ των δύο μερών και θα υποστηρίζεται από μια ισότιμη προσέγγιση της διεθνούς κοινότητας εντός των ορίων του διεθνούς δικαίου.